

Wstęp

Oddajemy do rąk Czytelników tom zawierający wszystkie referaty i komunikaty wraz z krótkim podsumowaniem, wygłoszone na IV Międzynarodowej Konferencji z cyklu: *Kultura Europy Środkowej*, która odbyła się w Zabrzu w dniach 16 i 17 XI 2000 r., na temat: „Lux Romana w Europie Środkowej ze szczególnym uwzględnieniem Śląska”. Było to już, jak wspomniano, czwarte tego rodzaju spotkanie w Zabrzu, zainicjowane przed kilku laty przez ówczesnego Naczelnika Wydziału Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Zabrzu, dziś wiceprezydenta Katowic, Pana mgr. Jerzego Chmielewskiego, tym razem poświęcone problemowi, który wiąże się z czasem, jaki przeżywamy, końcem stulecia, ale przede wszystkim końcem drugiego tysiąclecia. W związku z tym jubileuszem podjęto próbę ukazania, jak w ciągu minionych stuleci układały się kontakty z Rzymem, centrum świata sprzed dwóch tysiącleci i centrum chrześcijaństwa po dzień dzisiejszy, oraz co pozostało trwałego z tych kontaktów. Na ten temat wypowiadali się historycy, badacze reprezentujący naukę polską, czeską, słowacką i niemiecką. Należy się cieszyć, że po raz pierwszy na naszych zabrzańskich spotkaniach mogliśmy gościć przedstawiciela nauki sąsiadów z zachodu – Pana prof. dr. Thomasa Wünscha.

Przypominając temat czwartej konferencji: „Lux Romana w Europie Środkowej ze szczególnym uwzględnieniem Śląska”, chcielibyśmy złożyć gorące podziękowania Panu prof. dr. hab. Jerzemu Axerowi, Dyrektorowi Ośrodka Badań nad Tradycją Antyczną w Polsce i w Europie Środkowo-wschodniej, działającemu przy Uniwersytecie Warszawskim, za pomoc w formowaniu koncepcji konferencji, a zwłaszcza za ostateczne sprecyzowanie jej tytułu.

Kolejna zabrzańska konferencja dowodzi, że rzucone tu z Zabrze wyzwanie padło na podatny grunt. Miasto to stało się miejscem corocznych, międzynarodowych, interdyscyplinarnych konferencji naukowych, wzbogacając śląską ziemię w ważną inicjatywę humanistyczną. Wypełnia się to, o co zabiegały pokolenia mieszkańców tej ziemi, o rozwój humanistyki na uprzemysłowionym terenie. Rozwojowi temu służy utworzony w 1968 r. Uniwersytet Śląski, służy również niedawna decyzja Senatu tejże uczelni o powołaniu Wydziału Teologicznego. Tak też można powiedzieć o naszych dotychczasowych konferencjach zabrzańskich.

Podziękowania należą się Władzom miasta Zabrze z Panem Prezydentem mgr. inż. Romanem Urbańczykiem, Wydziałowi Kultury i Sportu z jego Naczelnikiem Panem mgr. Andrzejem Wilkiem i Jego zastępcą Panem Eugeniuszem Tatyssem. Dziękujemy Komitetowi Organizacyjnemu i Radzie Naukowej. Wdzięczni jesteśmy za przyjęcie honorowego patronatu przez Jego Ekscelencję arcybiskupa Damiana Zimonia, Jego Ekscelencję biskupa

Jana Wiczorka i Jego Magnificencję Rektora Uniwersytetu Śląskiego Prof. dr. hab. Tadeusza Sławka.

Podziękowania należą się tym wszystkim, którzy bezpośrednio pracowali, by doprowadzić do kolejnego spotkania. Dziękujemy Pani Dyrektor mgr Krystynie Barszczewskiej i Pracownikom Muzeum Górnictwa Węglowego za zaangażowanie i gościnę już po raz czwarty. Dziękujemy za pomoc uczniom zabrzańskiego VI Liceum Ogólnokształcącego. Wszystkim zaangażowanym w przygotowanie konferencji z Instytutu Górnośląskiego, Panu mgr. Stefanowi Gajdzie i Pani Anieli Golińskiej.

Wstęp do materiałów z trzeciej konferencji kończył się życzeniami, by znane powiedzenie „do trzech razy sztuka” nie oznaczało końca inicjatywy zabrzańskiej. Prezentowany tom, wynik czwartej konferencji, świadczy, że zwyciężyła optymistyczna wersja tego powiedzenia, że po trzech pierwszych spotkaniach konferencje te nabrały rozmachu i stały się trwałym elementem humanistycznego życia naukowego na Górnym Śląsku.

Pragniemy wyrazić nadzieję, że podjęte wyzwanie, ukryte pod jakże pojemnym tytułem „Kultura Europy Środkowej”, nadal będzie kontynuowane.

Antoni Barciak